

Трембовецька Є. С.,
*здобувачка вищої освіти ступеня «бакалавр»
спеціальність «Облік і оподаткування»;
науковий керівник:*
Ставицький О. В.,
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри статистики,
IT та математичних методів в економіці;
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

ВПЛИВ КУЛЬТУРИ РІЗНИХ КРАЇН НА РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ

Культура різних країн може суттєво впливати на розвиток електронної комерції, особливо на способи продажу та споживання товарів та послуг.

Теорія впровадження інновацій, як була запропонована американським соціологом Евереттом Роджерсом в 1962 році та перероблена в 1995 році разом зі своїми колегами, чудово показує, що розвиток технологій залежить від того, наскільки користувач відкритий до нововведень. Якщо культура країни сприяє інноваціям та новим технологіям, то швидкість та масштаб прийняття електронної комерції можуть бути високими. Наприклад, в Японії та Південній Кореї електронна комерція є дуже популярною та поширеною, що можна пояснити культурними особливостями тих країн, такими як сприяння інноваціям та високий рівень технологічної освіти [1].

З іншого боку, якщо культура країни відноситься до традиційних та консервативних, то процес впровадження електронної комерції може бути повільним. Наприклад, у деяких країнах Близького Сходу, де традиції та релігійні переконання мають велике значення, електронна комерція може мати обмежене поширення через відсутність довіри до онлайн-платежів та незручності використання електронних платіжних систем.

Слід зауважити, що перші системи електронної комерції ще в 60-их роках минулого сторіччя з'явилися саме в США. Застосовувалися вони, в основному, транспортними компаніями для замовлення квитків, а також для обміну даними між різними службами при підготовці рейсів. Нині в цій країні 64 % малих підприємств є розробниками власного інтерактивного сайту і близько 2/3 американських компаній планують підключитися до цього процесу. Крім того, дана сфера забезпечила робочі місця більш ніж для 2,5 мільйона американців. Нові робочі місця створюються насамперед за рахунок таких спеціальностей, як програмісти і сервіс-провайдери [2].

На противагу США в Англії електронна комерція виникла приблизно в ті ж роки. Проте, в цій країні основною галуззю застосування електронної комерції був не транспорт, а торгівля. Сьогодні у Великобританії зростаючі життєві стандарти і тверда конкуренція серед провайдерів Інтернет-послуг забезпечують збільшення кількості користувачів з великою швидкістю. Нині більше 10 % англійців вдаються до послуг Інтернет-банків. У країні на досить високому рівні знаходиться реклама комп'ютерної комерції, здійснюються різного роду опитування, експрес-дослідження, пов'язані з даною проблемою [2].

Отже, у США розвиток електронної комерції зумовлений великою кількістю чинників, таких як високий рівень технологічної готовності населення, розвинена система оплати та доставки, сильна конкуренція між онлайн-роздрібними продавцями тощо, тому електронна комерція почала свій розвиток саме у напрямку транспорту та технологій. У Великій Британії, з іншого боку, розвиток електронної комерції пов'язаний з розвинутою фінансовою системою, високим рівнем підприємницької активності та готовністю покупців до інтернет-платежів.

Ось так почався розвиток електронної комерції у двох різних країнах та у різних напрямках. Нижче наведено декілька способів, з допомогою яких культура може впливати на електронну комерцію:

✓ Спосіб оплати: Культурні різниці можуть впливати на те, які способи оплати вважаються найбільш зручними та надійними. Наприклад, деякі країни можуть більше довіряти платіжним системам, які є поширеними у їхньому регіоні, таким як Alipay в Китаї або iDeal в Нідерландах [3];

✓ Мова та культурні нюанси: Електронна комерція залежить від якісного зв'язку з клієнтами. Важливо враховувати мовні та культурні нюанси різних країн для того, щоб правильно спілкуватись з покупцями та надавати їм відчуття близькості;

✓ Етика бізнесу: Відношення до етики та довіри можуть відрізнитися в різних країнах. Тому електронні магазини мають забезпечувати відповідність етичним нормам, які є характерними для тих регіонів, в яких вони діють;

✓ Приватність: У країнах з більш високим рівнем приватності можуть виникати проблеми зі зберіганням даних користувачів. Якщо користувачі не довіряють платформі, то вони можуть утримуватися від покупок або вибирати інші електронні магазини;

✓ Культурні звичаї: В залежності від культурних звичаїв різних країн можуть відрізнитися способи продажу товарів та послуг. Наприклад, в

деяких культурах більше цінуються індивідуальність та унікальність товару, тому електронні магазини можуть використовувати ці якості для привернення клієнтів. У інших культурах більше цінуються знижки та акції, тому електронні магазини можуть зосередитися на знижках та інших пропозиціях;

✓ Доставка та логістика: Культурні особливості також можуть впливати на способи доставки та логістики. Наприклад, деякі країни можуть мати більш складну інфраструктуру доставки, що може впливати на вибір платформи для електронної комерції;

✓ Технології: Різні країни можуть мати різний рівень технологій, що може впливати на спосіб функціонування електронної комерції в цих країнах. Наприклад, в країнах з високим рівнем технологічного розвитку можуть бути більш активні електронні магазини з великим асортиментом товарів та послуг.

Також не можна оминути Україну, яка у 2018 році посіла перше місце серед 153 країн в категорії «Наука та технології» у рейтингу The Good Country Index, обігнавши навіть США [4]. А за даними Всесвітнього електронного уряду, Україна посідає 69 місце в рейтингу готовності країн до електронного урядування, що свідчить про те, що Україна відкрита до використання сучасних технологій в урядовій діяльності та взаємодії з громадянами, які також готові випробувати новинки [5].

В цілому, електронна комерція залежить від багатьох факторів, включаючи культурні особливості та способи життя різних країн. Для успішного розвитку електронної комерції важливо враховувати ці фактори та пристосовувати підходи до потреб різних ринків.

Список використаних джерел

1. The influence of organisation culture on E-commerce adoption / I. Senarathna et al. *Industrial Management & Data Systems*. 2014. Vol. 114, no. 7. P. 1007–1021. URL: <https://doi.org/10.1108/imds-03-2014-0076>

2. Міжнародний досвід правового регулювання електронної комерції. Освіта.UA. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/law/10609/>

3. Топ-5 платіжних сервісів Китаю - Укр-Китай Communication. Укр-Китай Communication. URL: <https://magazine.ukr-china.com/top-5-platizhnyh-servisiv-kytayu/>

4. Економічна правда. Де місце України у світі високих технологій. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/techia/2020/01/21/655931/>

5. Україна посіла 69 місце в рейтингу ООН щодо готовності до електронного уряду. Інформаційне агентство Українські Національні Новини (УНН). Всі онлайн новини дня в Україні за сьогодні - найсвіжіші, останні, головні. URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1880382-ukrayina-posila-69-mistse-v-reytingu-oon-schodo-gotovnosti-do-elektronnogo-uryadu>

Тухтабєва Н. І.,
*здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
освітньої програми «Облік, аудит та оподаткування»;
науковий керівник:*
Юрченко О.А.,
*кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування,
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ НАРАХУВАННЯ ТА ВИПЛАТИ Е-ЛІКАРНЯНИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Із початком широкомасштабного вторгнення Росії в Україну відбулося багато змін в частині оформлення роботодавцем трудових відносин із працівниками, нарахування та виплати заробітної плати, грошових винагород у тому числі допомоги з тимчасової втрати працездатності. На сьогодні перед бухгалтерами постало ряд питань як обліковувати та виплачувати лікарняні, враховуючи оновлену редакцію Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Під електронним лікарняним (далі Е-лікарняний) слід розуміти електронний документ, який оформлюється сімейним лікарем у закладі охорони здоров'я та є підставою для виплати працівнику часткової (повної) допомоги під час тимчасової непрацездатності через захворювання або травми загального характеру [1].

Алгоритм нарахування та виплати е-лікарняних в умовах воєнного стану зображено на рис. 1.

З 1 січня 2023 року уповноваженим органом управління в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та від нещасного випадку на виробництві визначено Пенсійний фонд України. Для отримання фінансування по